

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA S.XIX

Codi: **28825 (Grup 1)**

Professors: **Ramón del Río i David Ballester**

Curs: **2009-2010 (anual)**

Tipus d'assignatura: **Troncal**

Nombre de crèdits: **12**

OBJETIUS

L'assignatura té dues parts molt diferenciades. En la primera s'estudien els processos revolucionaris que, des de la revolució francesa de 1789, es donaren en gran part d'Europa al llarg de la 1ª meitat del XIX, que portaren com a conseqüència l'abolició de l'absolutisme i del feudalisme en l'Europa occidental a l'alçada de 1850. El període es completa amb l'anàlisi de la revolució industrial, dels primers pensadors socialistes i de les primeres organitzacions de treballadors industrials en el món urbà. En la segona part els objectius són els següents: Interpretar l'abast de les transformacions econòmiques que comportaran l'extensió del capitalisme i la paulatina mundialització de l'economia; reconèixer les transformacions socials de la segona meitat del segle XIX i el paper de cada classe social en la dinàmica històrica del període; analitzar el paper del liberalisme i del nacionalisme com a coixí de bona part dels moviments polítics i en la formació i consolidació de les diferents nacions-estats: descriure les causes i les conseqüències de l'imperialisme i del colonialisme i veure el repartiment mundial per part de les diferents metròpolis; deduir el joc de causalitats que van portar a la Primera Guerra Mundial.

TEMARI

La revolució francesa i l'època napoleònica

1. Factors que expliquen la revolució.
2. La presa de la Bastilla i la Gran Por.
3. Les tres grans opcions revolucionàries: moderats, sans-culottes i jacobins.
4. El període moderat i la caiguda de la monarquia. El període girondí.
5. El període jacobí: Terror i economia de guerra. El cop de Termidor i els directoris.
6. L'Europa napoleònica.

La Restauració i les revolucions de 1820 i 1830

1. El congrés de Viena i la Restauració. La Santa Aliança y la Quàdruple Aliança.
2. Les revolucions de 1820: Espanya. Congressos de Troppau i Laybach i fi de les revolucions a Nàpols i Piemont.
3. El Trienni liberal portugués (1820-1823). Congrés de Verona i fi de la revolució espanyola. Contrarrevolució a Portugal, Carta atorgada de 1826 i nova contrarrevolució el 1828. La independència de Grècia.
4. Les revolucions de 1830 i les noves aliances internacionals: caiguda dels borbons a França i triomf electoral whig a Gran Bretanya.
5. Les conseqüències del nou marc internacional: la nova Quàdruple Aliança, independència de Bèlgica i guerres civils i triomf de la revolució a Portugal i Espanya.
6. El fracàs de les revolucions de 1830 en els estats italians i confederació germànica.

La revolució industrial i els primers socialistes

1. Velles i noves visions de la revolució industrial. Els moviments socials industrials a Gran Bretanya en la primera meitat del XIX.
2. Els socialistes utòpics: Owen, Saint Simon i Fourier. Els socialismes francès i alemany. El Manifest Comunista.

Europa a mitjans del XIX: les revolucions de 1848 i el nacionalisme

1. El nacionalisme liberal (França, Espanya i Italia) i el nacionalisme cultural-racial.
2. Els règims liberals de la Gran Bretanya, Espanya i Portugal.
3. El règim liberal francès: la revolució de 1848 i l'imperi de Napoleó III.
4. El fracàs de la revolució liberal de 1848 en els estats italians i la unificació d'Italia.
5. El fracàs de la revolució liberal de 1848 en l'imperi austríac.
6. El fracàs de la revolució liberal de 1848 en la confederació germànica i la unificació d'Alemanya.

Expansió del capitalisme: transformacions econòmiques i socials

1. Trets principals de les transformacions econòmiques i etapes
2. Els canvis demogràfics i les grans migracions
3. La ciutat, protagonista d'un món nou
4. Societat, canvis socials i moviment obrer

Nacionalisme i consolidació dels Estats burgesos

1. Formació i consolidació dels estats burgesos
2. Gran Bretanya: auge i decadència de l'època victoriana
3. La França del II Imperi i la Tercera República francesa (fins 1914)
4. La unificació italiana i la formació del nou estat
5. La unificació alemanya i l'Imperi
6. Els Estats Units d'Amèrica: la consolidació d'una gran potència
7. L'Espanya de la Restauració (1874-1902)

L'imperialisme

1. L'imperialisme i el colonialisme
2. L'expansió imperial a l'Àfrica
3. Àsia entre l'imperialisme i la modernització

Els orígens de La Gran Guerra

1. Les causes de la Primera Guerra Mundial

BIBLIOGRAFIA

1ª Part

Manuale de consulta: G. RUDÉ., *La Revolución Francesa*, Vergara, Buenos Aires, 1989. J. DROZ, *Europa: Restauración y Revolución, 1815-1848*, Siglo XXI, Madrid, 1978. I J.A.S. GRENVILLE, *La Europa remodelada, 1848-1878*, Siglo XXI, Madrid, 1979, Primera part.

GUERRERO LATORRE, A. y otros, *Historia política, 1808-1874*, Istmo, Madrid, 2004.

Lectures recomenades: E. TELLO, «¿Trabajar más y producir más para vivir mejor?: un replanteamiento de la experiencia histórica de la industrialización», *Mientras Tanto*, nº 14, Barcelona, febrero 1983, pp. 15-34. C. MARX i F. ENGELS, *El Manifiesto Comunista*, diverses edicions, Caps. 1 («Burgueses y proletarios») y 2 («Proletarios y comunistas»). R. del RÍO, «La primera guerra carlista: viejas y nuevas visiones», *Trienio. Ilustración y Liberalismo*, nº 37, mayo 2001, pp. 87-104. R. del RÍO, «La revolución burguesa en España, un largo debate historiográfico», en A. Gil Novales (ed.), *La Revolución Liberal*, Ediciones del Orto, Madrid, 2001, pp. 47-65.

2ª Part

BRIGGS A. y CLAVIN P., *Historia contemporánea de Europa, 1789- 1989*, Crítica, Barcelona, 2000, pàgs. 112 a 136 (del cap. 3) i cap. 4

ZAMAGNI, V., *Historia económica de la Europa contemporánea*, Crítica, Barcelona, 2001, cap. 5 i 6.

HOBSBAWM, E.J., *La era del imperio (1875-1914)*, Crítica, Barcelona, 1998, cap. 3 al 6

NERÉ, J., *Historia contemporánea*, Barcelona: Labor, 1979, cap 12, 13, 14 i 17.

La bibliografia específica per a cada un dels temes d'aquesta segona part se senyalarà a l'inici del segon trimestre.

AVALUACIÓ

S'avaluarà tota la matèria del curs continguda a les explicacions de classe, lectures del programa i d'altres possibles lectures obligatòries que s'indiquin durant el curs. L'avaluació es farà a través d'un examen a final de curs, que, d'acord amb l'estructura de l'assignatura, tindrà dues parts diferenciades: la 1ª consistirà en un comentari de text i unes breus preguntes, i la 2ª en un examen (que consistirà amb el desenvolupament d'un tema i la definició/contextualització de sis conceptes bàsics del temari), tal i com s'explicarà amb detall el primer dia de classe. Per superar satisfactòriament l'examen caldrà respondre *de forma suficient* cada una de les dues parts.

TUTORIES INTEGRADES

Els/les alumnes podran consultar els dubtes que tinguin sobre l'assignatura en les hores de despatx d'atenció general dels professors, que se senyalaran el primer dia de classe i estan exposades a la vitrina del Departament. Però, a més, l'assignatura té una hora setmanal de *tutories integrades*. Les tutories integrades complementen la docència donada en les aules de forma general amb una atenció més personalitzada a l'alumne/a.

ADVERTIMENTS

Els professors només avaluaran als/a les alumnes *del seu grup* i sempre que *s'examinin amb ells*.

